

Schilder van ongemakkelijke schoonheid

Daniël Bellon (1976) heeft zijn fascinatie voor de christelijke iconografie van het lijden door de jaren heen gekoppeld aan decoratieve motieven, gedaantes van vergankelijkheid en een uitbundig coloriet. Bellons schilderijen voegen een ambivalente maar overtuigende dimensie toe aan de vertrouwde beeldtaal van lijden, dood en opstanding.

Sabine Alexander

De verf spat uit elkaar in een uitbarsting van goudbruin en krachtig roze. Een sluier van wit licht, die uitvloeit in gloeiende randen van oranje-geel en rood, schept ruimte achter die explosie. Een kluwen van viscerale vormen bezet de onderste helft van het doek. Hier heeft de dood zich voltrokken in haar “morsig gebeuren” zoals de Amerikaanse arts Sherwin Nuland het levenseinde beschreef. Morsig zijn de kleuren van de dood, dooraderd grijs dat afglijdt naar onbevallig groen en geel, ingewanden die naar zuurstof lijken te happen en een al even morsig gekleurde wade die de vergankelijkheid met het graf verbindt. *Jezus in volle verrijzenis* is de titel die Daniël Bellon aan dat schilderij gaf, waarbij de opstanding volledig aan de verbeelding van de kijker wordt overgelaten.

“Daniël Bellons kunst geeft gestalte aan het Woord.”

Zo'n speelveld creëren dat wijd openligt voor interpretaties maakt Bellons kunst intrigerend en meeslepend. Intrigerend omdat het oog zijn weg zoekt langs vormen die ons in verwarring brengen, meeslepend omdat de verwarring een helend tegengewicht vindt in onstuimige kleuren en weelderige textuur. De verf boetseert de vormen, vlamt op en meandert, valt uiteen in een waaier van zachte tinten of bundelt zich tot een stroperige straal. De kleuren vloeien en stollen, slorpen het licht op en kaatsen het terug in een beweeglijk en tastbaar spel van

vegen en toetsen, van schaduwen, holtes en zinnelijke oppervlakten en groeven. De kunstenaar visualiseert zijn particulier “*noli me tangere*” (raak me niet aan) door de opwekking van de nieuwsgierige en terugdeinzende blik die op de onaanraakbaarheid van een lichaam in volle transformatie stuit. Of die transformatie terug naar het leven leidt, blijft een mysterie.

Confrontatie

Leven met religie is geen gemakkelijke oefening voor de hedendaagse mens. Dikwijls ontspint zich een samenspel van fascinatie en aversie voor de verhalen die zich in de diepste plooien van onze cultuur en herinnering geworteld hebben. Kunstenaars hebben eeuw na eeuw de Bijbel gestalte gegeven en hun beeldtaal werd een zwaarwegende erfenis die we, gelovig of niet, collectief delen. Vandaag ontworstelt men zich aan die erfenis door ze te negeren of te sublimeren tot holle symboliek, maar Bellon gaat de rechtstreekse confrontatie niet uit de weg. Al tijdens zijn opleiding aan het KASK in Gent – waar hij pas als vroege dertiger startte – nam hij de christelijke beeldtaal als uitgangspunt. “De hedendaagse kunst vertrekt vanuit problemen en aangezien de christelijke iconografie een probleem vormt in de huidige kunst, wou ik daar een oplossing voor vinden”, vertelt Bellon. “Het was natuurlijk zoeken naar een manier om me tot het onderwerp te verhouden. Ofwel zet je je ertegen af, maar dat leek me te gemakkelijk, terwijl erin meegaan ook geen optie was. Zo kwam ik in een positie terecht van het evenwicht bewaren tussen provocatie en meegaandheid, zonder vrijblijvend te worden. Het was het begin van een moeizame zoektocht waarin ik bovendien het schilderkunstige niet uit het oog mocht verliezen.”

Evenwichtsoefening

De voorstelling van stigmata en “het ware geelaat van Christus” waren interessant als vroege evenwichtsoefeningen tussen vorm en inhoud. Bellon experimenteerde met decoratieve motieven uit middeleeuwse miniaturen, isoleerde lichaamsdelen, werkte met woorden en teksten, voorzichtig laverend tussen abstract en figuratief zonder in anekdotiek te vervallen.

Daniël Bellon.
© Galerie Transit Mechelen

Fragmenten van de lijdende of de gestorven Christus werden objecten, stilleven en citaten, zoals de neerhangende onderarm in *Nature Morte* die aan de *Kruisafneming* van Rogier van der Weyden werd ontleend. In die reeks kreeg de combinatie van onbehaaglijkheid – door dood, verwonding en verval uit hun vertrouwde christelijke context af te zonderen – en verleiding – door het gebruik van warme vloeiende kleuren – vorm.

Wonderbaar

In 2020 gingen een aantal kunstenaars op verzoek van Galerie Transit in Mechelen een dialoog aan met *De wonderbare visvangst*, een drieliuk dat Peter Paul Rubens vervaardigde voor het altaar van de Mechelse visverkopers in de Onze-Lieve-Vrouw-over-de-Dijlekerk. Bellon begon vissen te schilderen, eerst heel letterlijk, maar gaandeweg nam hij de vrijheid om er de verf op los te laten. Hij nam afstand van de vorm, maar niet van de “lichamelijkheid” van de vis, met zowel zijn mooie als onsmakelijke kanten. Die werkwijze creëerde een opening naar veelzijdige interpretatie en associatie. “Ik vertrek van een idee”, licht de kunstenaar toe, “maar eigenlijk gebeurt alles op het doek, schuivend tussen opperste concentratie en intuïtieve vanzelfsprekendheid groeit een organisch geheel. Al schilderend ontstaan vormen en door verf weg te vegen of net dikker aan te zetten, ontwikkelen zich nieuwe gedaantes en beweging, steeds verder weg van het herkenbare.”

De vormen zwellen aan en slinken, bloeien open of lossen op in pure kleur, lijken op een bepaald punt herkenbaar om dan weer in geheimenis op te lossen. Met titels als *Serafijnen verzamelen zich aan de basis van het kruis* of *Gestas en Dismas* plaatst de schilder ze echter in een onverwacht licht. De goede en de slechte moordenaar aan weerszijden van de gekruisigde Jezus, wie kent hun namen nog? Ze prikkelen de kijker om nog beter te kijken.

Zoektocht

Bellons jongste tentoonstelling en het bijbehorende boek kregen het veelzeggende opschrift *Libri Idiotarum*, verwijzend naar paus Gregorius I (circa 540-604) die schreef dat wat de Schrift is voor geleerden, afbeeldingen voor ongeletterden zijn. Kunst beproefde eeuwenlang hoe ze gestalte aan het Woord kon geven en vandaag herneemt Bellon die zoektocht. Hoe verder hij van de gekijkte iconografie afdrijft, des te indringender en geloofwaardiger hij wordt. III

www.transit.be

Daniël Bellon, *Jezus in volle verrijzenis*, 2021.
© Galerie Transit Mechelen / Bert de Leenheer

Daniël Bellon, *Serafijnen verzamelen zich aan de basis van het kruis*, 2021. © Galerie Transit Mechelen